

ТИМ ЗА ЗАШТИТУ УЧЕНИКА ОД НАСИЉА
ШКОЛСКА 2013/2014.

Чланови Тима у овој школској години су:

1. Милица Цветковић- професор разредне наставе
2. Ивана Цветковић - професор разредне наставе
3. Наташа Цекић- професор разредне наставе
4. Винка Михајловић- професор разредне наставе
5. Татјана Каруовић- професор разредне наставе
6. Снежана Ђикић-библиотекар
7. Гордана Лепојевић – наставник физичке културе
8. Лилијана Светозаревић – наставник техничког образовања
9. Андријана Станковић- председник Савета родитеља
10. Маја Јовић-педагог

Насиље се пријављује члановима Тима

Координатор Тима је педагог Маја Јовић

Телефони за пријаву насиља у школи су: 875-977

Директор:
Владислав Горуновић

Задаци Тима за заштиту су да:

1. припрема програм заштите;
2. информише ученике, запослене и родитеље о планираним активностима и могућностима тражења подршке и помоћи од Тима за заштиту;
3. учествује у обукама и пројектима за развијање компетенција потребних за превенцију насиља, злостављања и занемаривања;
4. предлаже мере за превенцију и заштиту, организује консултације и учествује у процени ризика и доношењу одлука о поступцима у случајевима сумње или дешавања насиља, злостављања и занемаривања;
5. укључује родитеље у превентивне и интервентне мере и активности;
6. прати и процењује ефекте предузетих мера за заштиту ученика и даје одговарајуће предлоге директору;
7. сарађује са стручњацима из других надлежних органа, организација, служби и медија ради свеобухватне заштите ученика од насиља, злостављања и занемаривања;
8. води и чува документацију;
9. извештава стручна тела и органе управљања.

Програм заштите се односи на:

Превентивне и
Интервентне активности

Предложене активности треба да обезбеде стварање атмосфере поверења, сигурности и поштовања дечјих права кроз јединствено деловање свих актера.

Образовноваспитна установа је одговорна за:

- успостављање превентивног рада на заштити ученика од насиља као редовне праксе у образовноваспитном процесу;
- непосредну укљученост вршњачких тимова и ученичког парламената у пружање подршке вршњацима при заштити од насиља и успешну реинтеграцију починилаца насиља у вршњачку заједницу;
- увођење правила понашања и реституције као превентивних мера и вредности у живот заједнице, изградњу позитивне климе и конструктивне комуникације;
- успостављање вршњачке медијације и вршњачке едукације као ефикасних механизма превенције са инструментима за праћење ефикасности;
- укључивање у програме за превенцију насиља, осмишљавање програма за разне узрасте, умрежавање школа ради размене позитивних искустава и ширења мреже заштите;
- примену Посебног протокола за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања;
- развијање подстицајне средине и укупно повећање атрактивности школе;
- систематско праћење и унапређивање нивоа безбедности, заштите и подршке ученицима.

ОШ“БРАЋА МИЛЕНКОВИЋ“ ШИШАВА

А. ПРЕВЕНТИВНЕ АКТИВНОСТИ

Време реализације	Активности/ теме	Начин реализације	Носиоци реализације
IX	Састанак Тима за заштиту ученика од насиља, анализа анкете и израда Програма за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања – Избор представника Савета родитеља члана Тима	Разговор, анализа, договор, избор	Тим за заштиту, Савет родитеља
X	Упознавање нових чланова Тима са Посебним протоколом и Програмом, Час одељенског старешине посвећен Програму превенције насиља и упознавања ученика са шемом интервентних активности, упознавање ученика са Повељом децјих права УН	Презентација, излагање, излагање	Тим за заштиту, одељенске старешине
XI	Родитељски састанци посвећени Програму заштите ученика од насиља	Презентација, излагање	Тим за заштиту, одељенске старешине
XII	Стоп насиљу !	радионица	Тим за заштиту, одељенске старешине, ученици
Током школске године	Сарадња са институцијама и организацијама (Центар за социјални рад, Диспанзер, Муп)	Сарадња, разговор	Тим за заштиту, директор
I-II	Превентивне радионице	Радионице за ученике 7 и 8 разреда	Педагог, ОС
III	Спортски турнири посвећени сигурном и безбедном школском окружењу	Договор, сарадња, организовање турнира	Представници Ученичког парламента
IV	Анкетирање ученика о учесталости и врстама насилничког понашања	Анкета	Педагог у сарадњи са Тимом
V-VII	Утврђивање интересовања ученика за ваннаставне активности за следећу школску годину (да буду у складу са потребама и интересовањима ученика) усмерене ка конструктивном и стваралачком развоју, да допринесе квалитетном коришћењу слободног времена и ван установе.	Анкете	Тим за заштиту ученика од насиља, Тим за културну и јавну делатност у сарадњи са Ученичким парламентом

ОШ“БРАЋА МИЛЕНКОВИЋ“ ШИШАВА

VII- VIII	Евалуација програма	Анализа, разговор, договор	Тим за заштиту
Током школске године	Вођење евиденције	евиденција	Записничар, чланови Тима

Б. ИНТЕРВЕНТНЕ АКТИВНОСТИ према нивоима насиља, злостављања и занемаривања

На првом нивоу активности преузима одељенски старешина, наставник, у сарадњи са родитељем, у смислу појачаног васпитног рада са одељенском заједницом, групом ученика и индивидуално.

На другом нивоу активности предузима одељенски старешина у сарадњи са педагогом, психологом, тимом за заштиту и директором, уз обавезно учешће родитеља, у смислу појачаног васпитног рада. Уколико појачан васпитни рад није делотворан, директор покреће васпитнодисциплинки поступак и изриче меру, у складу са Законом.

На трећем нивоу, активности предузима директор са тимом за заштиту, уз обавезно ангажовање родитеља и надлежних органа (центар за социјални рад, полиција...) Увек када је запослени починилац насиља, злостављања и занемаривања шрема ученику у установи, директор предузима мере према запосленом, у складу са законом, а према ученику мере за заштиту и подршку.

На насиље се реагује одмах у циљу најбоље заштите детета.
Реагује се одмах, без одлагања, и ако постоји сумња да се дешава насиље.

Редослед поступања у интервенцији:

1. Проверавање сумње или откривање насиља, злостављања и занемаривања.

Откривање, сазнање о насиљу као први корак у заштити ученика. Улога професионалца и особе која ужива поверење ученика је веома важна. Реакције ученика који трпе насиље, посебно емоционално или социјално тешко је открити. Ученици различито реагују: **повлаче се, раздражљиви су, агресивни, преосетљиви и сл.**

Знаци који указују да ученик можда трпи насиље

➤ **На физичком или физиолошком плану:**

Трагови повреда, модрице, ожилци, опекотине, посекотине, поцепана одећа, запуштен и неуредан изглед, поломљене, односно поцепане ствари, проблеми са исхраном, болови у стомаку, главобоље, повраћање, преломи, проблеми са сном (несанице или претерано дуго спавање), нестанак ствари (мобилни телефон, одевни предмети, торбе, свеске, новац...)

➤ **На емоционалном плану:**

Плачљивост, повученост, претерана активност, раздражљивост, појава страхова, агресивно и аутодеструктивно понашање, ћутљивост, неуобичајена причљивост, гледање у „празно“, „ноћне море“, конзумирање алкохола, наркотика, лагање, страх од самоће, изражено грицкање ноктију, поремећај говора, сексуално понашање непромерно узрасту и др.

➤ **У школи:**

Изненадни школски неуспех, појава неоправданих изостанака, одсуство концентрације, кашњење, избегавање обављања обавеза, недоношење домаћих задатака, избегавање или неучествовање у разноврсним активностима, избегавање дружења са другом децом, одбијање уобичајених активности, неуобичајени начин играња, избегавање физичког додира (трзање), велики страх од одраслих, изражен страх од повратка кући и др.

2.Прекидање, заустављање, насиља

(обавеза свих који имају било какво сазнање или сумњу да се насиље догађа):

Запослени су у обавези да зауставе насиље или обавесте надлежне у установи.

- ❖ Поједине ситуације физичког насиља захтевају **хитно и истовремено** реаговање, збрињавање учесника, обавештавање родитеља и неодложно укључивање релевантних институција (здравствена установа, полиција, центар за социјални рад);
- ❖ Емоционално или социјално насиље такође треба зауставити што пре. Ученику који трпи насиље треба пружити разумевање, поверење и сигурност;

ОШ“БРАЋА МИЛЕНКОВИЋ“ ШИШАВА

- ❖ Ако постоји сумња на било који облик породичног насиља, наставник обавештава Тим, који даље предузима кораке уз консултације са Центром за социјални рад.

Смиривање ситуације (подразумева обезбеђивање сигурности за ученика, разговор са учесницима и посматрачима):

Уколико се дешава физичко или снажно вербално насиље, у првом моменту је најважније:

- ❖ да се актери након раздвајања умире;
- ❖ да се обезбеди прикладан простор и време за разговор;
- ❖ потражи помоћ колега, стручне службе или Тима ако је потребно;
- ❖ објасни учесницима да је циљ да се сукоб реши и да ће обе стране имати прилику да испричају шта се догодило.
- ❖ Договори са учесницима да се саслушају без прекидања, да не вређају једни друге, да говоре искрено
- ❖ Важно је да се делује синхронизовано, да се разговор са ученицима о истој ситуацији не обавља више пута од стране различитих запослених, већ да се у оквиру унутрашње заштитне мреже обезбеди проток информација важних за ефикасно реаговање.

3. Обавештавање родитеља и предузимање хитних акција по потреби (прва помоћ, лекарска помоћ, полиција, центар за социјални рад...) одмах након заустављања насиља.

4. Консултације унутар школе ради процене ризика и израда плана заштите за све учеснике. У консултације се укључују одељенски старешина, дежурни наставник, психолог, педагог, тим за заштиту, директор, ученички парламент.

У овој фази Тим процењује степен ризика и одлучује на који начин ће решавати случај, да ли ће га самостално решавати или ће укључити друге релевантне институције.

Неопходно је **водити рачуна о поверљивости података**, заштити приватности и стављању интереса детета изнад интереса родитеља, школе, струке и др. Подаци до којих се дође поверљиви су и могу се ставити на располагање само службеним лицима ангажованим у поступцима заштите ученика од насиља.

Активности треба да истовремено буду усмерене и према ученику који испољава насилно понашање и ученицима који су пасивни посматрачи.

5. Мере и активностипредузимају се за све нивое насиља и злостављања. План заштите се прави за конкретну ситуацију другог и трећег нивоа за све учеснике насиља.

План заштите садржи активности усмерене на промену понашања – појачан васпитни рад, рад са родитељњм, рад са одељенском заједницом, укључивањем ученичког парламента и

ОШ“БРАЋА МИЛЕНКОВИЋ“ ШИШАВА

савета родитеља, а по потреби и органа управљања; носиоце активности, временску динамику, начине укључивања свих учесника насиља у заједницу. Тим процењује да ли постоји сем потребе за појачаним васпитним радом, потреба прилагошавања образовног рада или припрема индивидуалног образовног плана.

Уколико је комуникација са медијима неопходна, одговоран је директор.

- 6. Ефекте предузетих мера и активности прате одељенски старешина, тим за заштиту, психолог и педагог ради провере успешности предузетих заштитних мера и вредновања поступака и процедура који су примењени у односу на све учеснике насиља и даљег планирања заштите.**

Документација, анализа, извештавање

Сваки акт насиља мора се евидентирати у складу са договореним начином евидентирања у установи.

Ко треба да води евиденцију насиља?

Евиденцију о случајевима насиља води, пре свега, одељенски старешина, а Тим уколико се укључује у интервенисање.

Школа:

1. прати остваривање програма заштите;
2. евидентира случајеве насиља, злостављања и занемаривања другог и трећег нивоа;
3. прати остваривање конкретних планова заштите другог и трећег нивоа;
4. анализира стање и извештава.

Одељенски старешина бележи насиље на првом нивоу, прати ефекте предузетих мера и подноси извештај тиму за заштиту.

Укључивање Тима за заштиту је на другом и трећем нивоу. Све службене белешке у вези са насиљем води, чува и анализира за потребе установе педагог.

У обрасце се уписује: шта се догодило, ко су учесници, како је пријављено насиље, какве су последице, шта се предузело, на који начин су укључени родитељи, разредни старешина, стручна служба, професионалци из других институција, као и начини на који ће ситуација бити праћена итд.

Документација треба да се чува код стручне службе или директора, поштујући принцип поверљивости података.

ОШ“БРАЋА МИЛЕНКОВИЋ“ ШИШАВА

СУГЕСТИЈЕ ЗА РАЗГОВОР СА УЧЕНИЦИМА:

- ❖ СТРПЉИВО И ПАЖЉИВО САСЛУШАЈТЕ УЧЕСНИКЕ, УКЉУЧУЈУЋИ И ПОСМАТРАЧЕ.
- ❖ ПАЖЊУ УСМЕРИТЕ НА КОНКРЕТАН ПОСТУПАК И ПОНАШАЊЕ.
- ❖ БЕЗ СУЂЕЊА, УМАЊИВАЊА ИЛИ ПРЕУВЕЛИЧАВАЊА САГЛЕДАЈТЕ СИТУАЦИЈУ.
- ❖ ПАЖЉИВО СЛУШАЈТЕ ШТА ВАМ УЧЕНИЦИ ГОВОРЕ, НЕ САМО ОНИ КОЈИ ТРПЕ НАСИЉЕ, ВЕЋ И ОНИ КОЈИ СУ ПОСМАТРАЧИ.
- ❖ НЕ ИНТЕРПРЕТИРАЈТЕ, НЕ МЕЊАЈТЕ, НЕ ТУМАЧИТЕ!!!
- ❖ КОРИСТИТЕ РЕЧНИК КОЈИ УЧЕНИЦИ КОРИСТЕ КАДА ГОВОРЕ О НАСИЉУ, ЗЛОСТАВЉАЊУ И ЗАНеМАРИВАЊУ.
- ❖ НЕ ПОДРАЗУМЕВАЈТЕ, НЕ ПРЕТПОСТАВЉАЈТЕ, ПИТАЈТЕ, А НЕ ТВРДИТЕ.
- ❖ ПРОВЕРИТЕ ДА ЛИ СТЕ ТАЧНО, ИСПРАВНО, РАЗУМЕЛИ ШТА ВАМ УЧЕНИК ГОВОРИ.
- ❖ РАЗГОВАРАЈТЕ СМIREНО, НЕ РЕАГУЈТЕ ШОКОМ, НЕВЕРИЦОМ.
- ❖ ПОКАЖИТЕ ДА ВЕРУЈЕТЕ У ТО ШТО УЧЕНИК ГОВОРИ ДА БИСТЕ ГА ОХРАБРИЛИ ДА ВАМ ИСПРИЧА ШТО ВИШЕ.
- ❖ НЕ ОБЕЋАВАЈТЕ ДА ЋЕ ОДМАХ БИТИ СВЕ У РЕДУ, ТО НИЈЕ РЕАЛНО.
- ❖ РЕЦИТЕ ШТА ПЛАНИРАТЕ, ШТА ЋЕТЕ УЧИНИТИ.
- ❖ РЕЦИТЕ ДА ЋЕТЕ УРАДИТИ ОНО ШТО ЈЕ ЗАИСТА У ВАШОЈ МОЋИ ДА ПОМОГНЕТЕ.
- ❖ НЕ ПРЕБАЦУЈТЕ ОДГОВОРНОСТ ЗА РЕАГОВАЊЕ НА ДРУГОГ. СВАКО ЈЕ У ОБАВЕЗИ ДА У СВОМ ДОМЕНУ РЕАГУЈЕ.

КООРДИНАТОР ТИМА,
Маја Јовић- педагог